

Onor.

Sibiu.

Uj Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiş-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 88
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felfelős szerkesztő

Egyetemes véleménynyilvánítás

Irta: Dr. PAPP BELA (Braşov)

A Magyar Kisebbség június 1-én megjelent számában „A felekezeti oktatás és a társadalmi megsegítés eddigi rendszere” cím alatt Dr. Jakabffy Elemér cikket közöl azzal a szándékkal, hogy a második nemzedéket megszólaltassa és véleménynyilvánításra bírja a felekezeti oktatás kérdésében tanusított magatartása felől. A két kérdést nyugodtan egybe lehet kapcsolni, bár az egyik kulturális, a másik társadalmi vonatkozású, ha a mai kor-szellemtől megkívánt horizontról akarjuk a kérdés lényegét megvitatni.

Cikkét a második nemzedékhez intézi, ahhoz a nemzedékhez, amely résztvett a vásárhelyi találkozó s megserkesztette a találkozó határozatait. Ugy gondolom, hogy egész kisebbségi életünket komolyan érintő kérdés lényege nem eshetik csupán egyetlen nemzedék — a második nemzedék — érdeklődési területébe, hanem az egyformán érdekelheti az egész nemzetközösséget illetőleg az egész magyarságot. En tehát nem mint a második nemzedékhez tartozó magyar vitatóm a cikket, bár a vásárhelyi találkozó idején még a második nemzedékhez tartoztam, de azon, másokkal együtt részt nem vettem, ma pedig 40 éves multam és a második nemzedékhez való tartozás korértékelése értelmében már az első nemzedékhez tartozom, hanem egyetemes nemzeti szempontból szólok hozzá. Különbö a nemzetközösségnek életkor szerinti csoportokba tagozódása nem lehet egészséges folyamat, nem is természetes fejlődési folyamatai játszottak szerepet, hanem egy bizonyos korszak nekészégei teremtették meg azokat a körülményeket, amelyek a nemzedéki elkülönülést lehetővé tették anélkül azonban, hogy egységes nemzedéki lelkiületet formáltak volna s megteremtették volna a magyarság minden sorskérdésében az egységes nemzedéki felfogást. Bizonyíték erre éppen az a vásárhelyi találkozó, amelynek határozatait a második nemzedék különböző felfogású és világnézeti tagjai oly sok vitaközös és alkudozás után szerkeszthették csak meg. A nemzedéki elkülönülést gyengíti azt a nemzeti öntudatot, azt a lelki egységet, amely a felekezeti tagoltság folytán amugyis olyan nehezen teremthető meg és kovácsolható össze. Éppen ezért a nemzedéki felelősség komoly sorskérdéseinkben csupán formai jelentőséggel bír s nem jelentheti azokban az egységes nemzedéki felfogás hiánya miatt a végleges állásfoglalást.

Sorskérdéseink feletti döntés és felelős véleménynyilvánítás joga a mai komoly időben megilleti az egész romániai magyar nép egyetemet. S most amikor a felekezeti iskolák megtartása vagy azoknak az egyetemes nemzeti közösség munkaterületébe való átutalásáról van szó, meg kell, hogy nyilatkozzék a délerdélyi magyarságunk felfogása, egyetemes vonatkozásban.

Az erdélyi szász és bánági német hitvallásos iskolák megszüntetve délerdélyi magyarságunk előtt hatalmas kérdőjelként meredezik a kérdés: mit fogunk mi csinálni? A kérdés sokkal komolyabb, semhogy egyszerű megvitatással elintézhető. A dübörgő népierek szele hozzánk is elért, az ujjáébredő európai népek között mi is ott vagyunk s hiába dugjuk be füllünket, egész népi létünk s jövődönk függ attól, hogy kellőképpen tudjuk-e felfogni, megérteni mindazt, ami körülöttünk történik. Itt nem csupán ifjúságunk iskolai nevelésének mikéntjéről van szó, nemcsak az a fontos, hogy tebszik-e vagy nem mindaz nekünk, ami az európai népek kapuit kívülről döngöti, hanem egy új korszellem igényének megfelelően egész művelődési politikánk átfértekeléséről, erősebb nemzedéket s egészségesebb népi lelkiületet formáló elhatározások vállalásáról kell döntenünk.

Hitvallásos iskoláink kisebbségi életünkben elvégezték a lehető legteljesebben teendőket, de az új lélek szellem még többet kíván tőlünk, egyetemes nemzeti szellemű művelődést és nevelést a nemzeti gondolat tisztultabb átfértekelésének szellemében. Egyetemes nemzeti oktatást és nemzeti nevelési rendszert sürget korunk, egy keresztényebb és egy erkölcsösebb magyar élet megteremtését. Délerdély magyarságát mindössze elvi vonatkozásban érinti az egész kérdés, tekintettel arra, hogy

a kérdésnek gyakorlati értelmében vett megvitatásához szükséges feltételek egy külsőleg, mint belsőleg hiányoznak. A romániai német nép vezetősége által megvalósított új iskolai rendszer szorosan beilleszkedik az egész német nép megújodását és felemelkedését szolgáló nemzeti szocialista felfogásba. Jelen kisebbségi helyzetünkben nem lenne helyénvaló egész nemzeti életünk egy darabjának éppen az iskolapolitikának kiragadása és vizsgálata a mai kor szellemének kívánalmai szerint, anélkül azonban, hogy egész nemzeti és népi életünk ne frissült volna fel a népi megújodás megtisztult levegőjében.

Hogy eljuthassunk ide, előbb még meg kell szabadulnunk a szabadkőműves-liberális korszellem örökségeként vállainkra rakott teherterületektől, előítéletektől, ki kell formálnunk egészséges életszemléletünket s főként le kell rakni egész magyar népi jövődönk erős alapjait.

Kemény harc közepette állandóan előre törnek a német és szövetséges hadak

A német vezéri főhadiszállás tegnap délben a következő hivatalos jelentést adta ki:
Az egész keleti arevonalon a hadműveletek tervszerűen folytak tegnap.

A finn arevonalon finn és német csapatok szoros együttműködésben nagy sikereket értek el és két ellenséges hadosztályt megverték úgy, hogy a szovjetkatonák közül csak nagyon kevesen menekültek meg.

A német légerő tegnap százkilenc ellenséges repülőt lőtt le, a magyar vadászrepülők tíz, az olaszok nyolc ellenséges gépet semmisítettek meg.

Az Anglia elleni harcban a Farör-szigetek közepén sikerült egy négyezer tonnás ellenséges szállítóhajót elsüllyeszteni. Éjjeli támadások Anglia több repülőtere ellen irányultak.

A fontos ipari kerületek a németek kezén vannak

A német csapatok gyors előtörése a keleti harcter északi szárnyán — mint a Rador jelenti Berlinből — és a Moszkva—Szentpétervár vasutvonal eredményes bombázása megszakította az összeköttetést ezen két fontos csomópont között. Ennek a vonalnak megromlása nemcsak hadi, hanem gazdasági okokból is súlyos csapást jelent a szovjet hadvezetőségre. Mig délről a szentpétervári kerület élelmiszereket kap, addig északról fát szállítottak, a délebre fekvő vidékeknek. Ennek

a szállításnak a lehetősége most megszűnt.

Még súlyosabb csapást jelent a Szovjet számára Dnyepropetrovszk város elvesztése. Ez azt jelenti, hogy Nikolop, Zaporozsje és környékének

összes ipari üzemei a németek kezébe estek.

Dnyepropetrovszk fontos vasuti csomópont, amely a krivoirogi bányavidéket a legfontosabb Fekete-tengeri kikötőkkel, mint Nikolajev, Kerzon, továbbá a doni bányatelepekkel köti össze.

A vörösök ezzel mintegy harminc nagy hadiüzemet veszítettek el.

Dnyepropetrovszkban nagy villanytelep is van, melynek teljesítőképessége 550.000 kilowatt. Innen látják el az egész vidéket villanyárammal egy kétszázhatven

Nem az a fontos, hogy különböző felekezeti intézményeink keretében működő hitvallásos iskoláinkat meg vagyunk-e elégedve vagy nem, vagy népközösségi vezetés alá helyezzük azokat, hanem annak az élvnek vagy rendszernek elfogadása és megtagadása előtt állunk: biztosíthatja-e az egységes irányítás alatt álló nemzeti oktatás és nevelés egészséges népi lelkiületet teremtő erővel és formáló öntudattal szilárdan helyünket az új Európában? Biztosíthatja-e a keresztény s nemzeti erkölcsök garanciáját, szellemileg, lelkiileg és testileg felkészült erős nemzedéket nevelve népünk számára?

Nincs már idő arra, hogy érzelmi alapon csupán a megszokottság érzésével ítéljük meg helyzetünket s féljünk a népi lét titokzatos mélységeiben rejlő erőktől, amelyeknek időben történő felismerése és nemzeti szolgálata állítása csak időtállóbbá, értékesebbé és életképebbé teszi egész magyarságunkat. Bátran kell vállalnunk e nagy átalakulások korában életünk útját meg szabó kérdéseink tárgyilagos, elfogulatlan vizsgálatát, létünk és megmaradásunk ügyének nemes szolgálatát általa.

lében sikerült egy négyezer tonnás ellenséges szállítóhajót elsüllyeszteni. Éjjeli támadások Anglia több repülőtere ellen irányultak.

A Csatorna menti partvidéken az angolok tegnap légi harcban tizenegy gépet veszítettek, a léghátrító tüzérség két gépet lőtt le.

Harci repülők augusztus 27-én Ismaila kikötőjét bombázták jó eredménnyel a Suez-csatornaánál.

Angol gépek az új folyamán Mannheim környékén dobtak le bombákat, melyek csekély kárt okoztak. A léghátrító tüzérség egy ellenséges gépet lelőtt.

A fontos ipari kerületek a németek kezén vannak

kilóméter hosszú vezeték segítségével. A legújabb jelentések szerint a németek

elfoglalták Beriszlavot is, mely Dnyepropetrovszktól délre és Nikolajevtől keletre fekszik.

és így a Dnyeper egész alsó folyása a németek uralma alá jutott. A németek most már vesztélyeztetik a karkovi szénbányákat is. Ennek a vidéknek a meghódítása egyben azt is jelenti, hogy a Krim-félszigetet elvágják az ország többi részétől. Így érthetővé lesz a moszkvai bolszevista vezetők idegessége.

Beriszlav elfoglalása kemény harcok közben történt. A város határát a vörösök aláaknázták. Mikor a németek az aknamezőn áthaladtak, rohamot intéztek a város ellen. Ugyászólván

minden házat külön kellett a vörösöktől elfoglalni.

A németek kézigranátokkal és automata pisztolyokkal küzdöttek és nem egyszer kézitusára került a sor. Nem kevesebb, mint öt zászlóaljat semmisítettek itt meg. A vörösök rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek. A csata befejezése után számos halott borította az utcákat. Mindössze 1350 fogoly került a németek kezébe.

Előre ittak a medve bőrére

A Rador berlini jelentése szerint az umani harcok során a németek elfogták Soloviev őrnagyot, a száznegyvenedik szovjet gyaloghadosztály vezérkarj főnökét, aki kihallgatása során elmondotta, hogy már

június 13-án nagy örömmel ült a csapatok között és senki előtt nem volt titok, hogy rövidesen megkezdődik a háború Németország ellen. A hadosztályhoz tartozó egyik ezred parancsnoka nagy ünnepeket

rendezett és pohárköszöntőjében hangoztatta, hogy a vörös csapatok nemsokára bevonulnak Berlinbe. Dicselkedett, hogy a berlini Wilhelmsplatzon szobrot

emel majd Leninnek, a háboru hamarosan befejeződik és ettől kezdve a bolsevistáknak nagyszerű életük lesz.

Amerika kíváncsi a keleti harctérré

Newyorkból jelenti a Rador: Az Associated Press közli Washingtonból, hogy Umanski szovjet nagykövet meglátogatta Cordell Hull külügyi államtitkárt. A megbeszélés után nem adtak ki semmiféle hivatalos közleményt a megbeszélés tárgyáról.

A Rador jelenti azt is, hogy a szerdai sajtóértekezleten Knox tengerészeti miniszter azt a kívánságát fejezte ki, hogy

a moszkvai kormány tegye lehetővé az Egyesült Államok kiküldöttjeinek, hogy megtekinthessék a harcteret.

Arra a kérdésre, hogy vajjon egy tengerésztisztet

akar-e kiküldeni a küszöbön álló megbeszélésekre vagy pedig még egy tengerészeti attasét szándékoszik-e kiküldeni Moszkvába, Knox nemleges válaszolt.

SZOVJET LÉGITÁMADÁS FINNORSZAG ELLEN

Helsinkiből jelenti a Rador: Hivatalosan jelentik, hogy szerdán reggel egy szovjet repülőgép meglepettszerű támadást intézett Porvoo város ellen. A nagy magasságból ledobott bombák a polgári lakosság közül huszonkét embert megöltek, míg ötvenkilencen megsérültek. Huszonkilencnek az állapota súlyos. Több ház összedőlt.

Kommunista merényletet követtek el Versaillesben a francia önkéntesek bucsuünnepélyén

Franciaország részéről is alakult önkéntes csapatost a céljal, hogy a keleti harctéren a bolsevisták ellen harcoljon. A francia önkénteseket ünneppélyesen bucsuztatták Versaillesben, amely alkalommal hatalmas közönség és a hatóságok fejei is megjelentek. Az ünnepség befejezése után egy mindenre elszánt fiatal ember

merényletet követett el az ünnepségen résztvevő előkelőségek ellen.

Abban a pillanatban, mikor a beszédek befejeződtek, kiugrott a tömegeből és több revolverlövést adott le az előkelőségek csoportjára. A golyók megsebesítették Lavalt, Deat és a Seine et Oise megye prefektusát. A merénylet nyomban letartóztatták és a vizsgálóbíró kihallgatta. Elmondotta, hogy a neve Colette Paul, 1912. augusztus 12-én született Mondevilleben és jelenleg Caenneben lakik.

Laval merénylete „degauillista”

Versaillesből jelentik: A Laval és Deat elleni merénylet ügyében a rendőrség nyomozást indított az esetleges büntársak felkutatására és a tettes valószínűségének ellenőrzésére. A vizsgálóbíró előtt Paul Collette, a merénylet egyáltalában nem tanúsított oly magatartást, mintha megbánta volna tettét.

Beismerte, hogy „degauillista” érzelmi. Lehetséges, hogy Paul Collette a marsall újabban létesített törvényszéke elé kerül. Tegnap éjjel a me-

— Szerdán este — mondotta — Versaillesbe jöttem, mivel magam is hadiönkéntesnek jelentkeztem. Ezt azért tettem, mert

elvé elhatároztam, hogy valakit megölök. A megjelent előkelőségek közül csak Laval volt miniszterelnököt ismertem fel és azért őt szemeltem ki áldozatul.

Újabb jelentések szerint Laval volt miniszterelnököt és Deatot a szenatóriumban megvizsgálták és megállapították, hogy Lavalt két golyó érte. Az egyik jobb kezét és jobb karját sebesítette meg könynyebben, a másik

mellén találta és a szív alatt akadt meg. Deat sebesülése szintén súlyosabb. A golyó jobbfelől érte, behatolt a mellbe és

a bordák között akadt meg. A sérülések súlyosak, de az áldozatok állapota nem ad okot aggodalomra.

ménylőt a rendőrök a versaillesi igazságügyi palotába kísérték, ahol újabb kihallgatásra került a sor.

Vichyből jelenti a Rador: Laval volt francia miniszterelnök felesége és lánya, akiket szerdán este, a Laval elleni merényletről azonnal értesítettek. Párisba utaztak. Szerdán este Laval távbeszélőn személyesen értesítette hozzátartozóit arról, hogy állapota nem súlyos.

Uj gépkocsik vásárlásának előnyei

Bucurestiből jelenti a Rador: Az új gépkocsik vásárlásának ösztönzésére a nagyvezérkar úgy intézkedett, hogy az 1941. évi június elseje után vásárolt új gépkocsik hat hónapi időtartamra mentesülnek a rekvirálás alól. A mentesítés érdekében előterjesztett kérvényeket közvetlenül a nagyvezérkarhoz kell in-

tézni, az alábbi okmányok kíséretében: 1) A nemzetgazdasági minisztérium által kiadott vásárlási engedély, 2) a számla, vagy az adásvételi szerződés, 3) A közlekedésügyi hivatal bizonyítványa arról, hogy a vásárolt gépet forgalomba helyezték. A nagyvezérkar a felmentésről külön igazolványt ad.

Lord Beaverbrook:

Amerika sohasem szállíthat elég hadiszert Angliának

Lord Beaverbrook angol miniszter — mint jelentették — Amerikában Roosevelt elnökkel folytatott tárgyalásai után visszatért Londonba. A Rador jelentése szerint Beaverbrook intervjút adott a Chicago Tribune című lap munkatársának és a következő jellemző kijelentést tette:

— Az Egyesült Államok hadiszergyárai soha nem lesznek abban a helyzetben, hogy eleget tessenek Anglia szükségleteinek. Előrelátható, hogy Amerika szállításai olyan mértékben fognak csökkenni, amilyen mértékben maguk is fegyverkeznek. Nagyon örülnék, ha az Egyesült Államok mielőbb belépnének a háborúba, de ezt a javaslatot az amerikai kongressusnak is jóvá kell hagynia.

Washingtonból jelenti a Rador: Az Egyesült Államok vasútainak szövetsége kérte, korlátozzák a személyszállítást, hogy a tervbe vett csapatszállításokra megfelelő szerelvény álljon rendelkezésre.

Utólag nyilvánosságra került, hogy Roosevelt és Churchill legutóbbi tárgyalásai alkalmával fontos pénzügyi megállapodások történtek. Újabb jelentés most közli, hogy az említett megbeszélésen Montagu Norman, az Angol Bank kormányzója is résztvett. Ugyanakkor nyilvánvaló lett az is, hogy Anglia és Szovjetország fegyveranyag-követelése olyan szörnyű nagyok, hogy Lord Beaverbrook óriási számadatával Rooseveltet és szakértőit valósággal megdöbbentette. A beavatottak szerint közel tízmilliárd értékű újabb felszerelési anyagról van szó.

Eltávoznak a japán csapatok Kinából a rend helyreállítása után

Banghából jelenti a Rador: A Kinában levő japán főparancsnok, Hata tábornok kijelentette, hogy a japán csapatok eltávoznak Kinából, miután a nankingi kormánynak sikerül az egész ország békéjét és rendjét biztosítani. A tábornok

megjegyezte, hogy a különböző helységeken tett látogatásai során meggyőződhetett arról, hogy Wangcsingwei vezetése alatt a japán katonák és az új kínai erők közreműködésével a rend helyreállítására irányuló fáradozások kielégítő eredménnyel járnak.

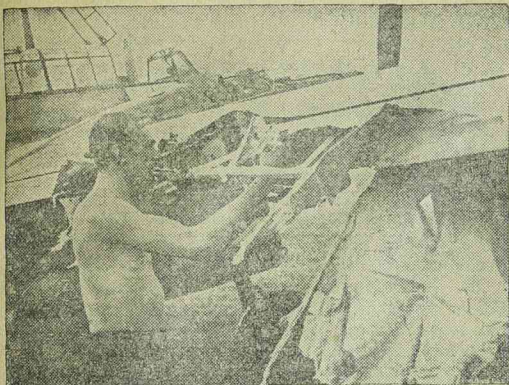
Távlatok

BRIT TANK — LONDONI TAXI. A legújabb angol harcikocsit „Churchill” névre keresztelték. A miniszterelnök sajátkezüleg próbálta ki az új harc szörnyet. A próba után meglegedetten jelentette ki: „Éppen olyan gyors és mozgékony, mint a londoni taxi”. Ez a megállapítás sem az új tankra, sem annak büszke nevére nem éppen hizegő. Közudomásu ugyanis, hogy a londoni autótaxi a legrégebbi az egész világon. Még a párisi taxikat is legyőzi ezen a téren és ma-holnap már valóban muzeális értéket fog képviselni. A legtöbb londoni taxinak például nincsen villanyvilágítása, hanem petróleum mécsessel, jobbik esetben acetilén gázzal világít. Nagyon sok közülük tömör abroncsos szalad és rettenetes hangot adó kázdudával tiútköl.

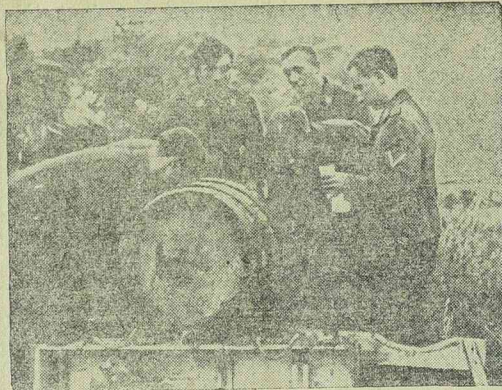
HADIBIZTOSOK A SZOVJET CSAPATTESTEK ELÉN. A szovjetkormány az elhatározását, hogy rendkívül hadibiztosokat helyeztett a hadsereg csapattestjeinek élére, nyugodtan lehet a tegeyelem teljes meglazulásának és a front bekövetkezendő végleges felbomlásának biztos jeleként tekinteni. A hadibiztosokat olyan teendőikkel bízták meg, amelyeket más hadseregekben kizárólag a tisztok végeznek. A háboru előtt a szovjethadseregben is vezettek be olyan rendszabályokat, amelyek a tisztikar tekintélyének visszaállítására törekedtek. Ezek a reformok, amelyek a bolsevista tisztikarnak a politikai biztosok gyámsága alól való felszabadítását célozták, kétségtelenül nem állották ki a jelenlegi tüzpróbát. De ugyánakkor, hogy a politikai biztosok sem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. A hadibiztosokat most főlébe helyezték mindkettőnek, a politikai és katonai parancsnokoknak egyaránt. A hadibiztosok hivatalosan a csapat erkölcsi vezetőjeként szerepel. Kötelessége a parancsnok tekintélyéről és a csapat becsületének védelméről, valamint a harci szellem fenntartásáról gondoskodni és személyes bátorságával példát szolgáltatni. Végül a hadibiztos feladata, hogy a gyávákat és panikeltőket észretérítse. Ez a feladatkör már magában véve elárulja, hogy a szovjethadsereg fundamentumát igen laza talajba ágyazták. Alig néhány heti háboru után a hadsereg egész fegyverkezési rendszerét fel kellett borítani és újat kellett alkotni. A hadibiztosoknak valóban esodatevőknek kellene lenniök, hogy sikerrel oldják meg a rájuk bízott feladatot. Egy bomlásnak indult hadsereget, amelynek nincsenek vezérei, amely a fizti tekintélyt nem ismeri, senki sem menthet meg. (Szóló.)

AMERIKAI REKORD. Az a költségvetési előirányzat, melyet a július elsejével kezdődött 1941/1942. költségvetési évre még januárban a kongresszus elé terjesztett, a „honvédelmi” célokra azóta pótlólag igényelt tételek szinte áttekinthetetlen sorával már rég elavultnak tekinthető. Az időközben jóváhagyott utólagos költségvetési tételek alapján a januárban előirányzott 17.5 milliárd dollárral ellentétben a jövő gazdasági év szövetségi kiadásait már eddig is 30 milliárd dollárra becsülik. Ennek az összegnek nagyságára jellemző, hogy az Egyesült Államok tényleges kiadásai az 1940/1941. élszámolási évben 12.7 milliárd dollárt, 1939/1940-ben 9 milliárd, a Roosevelt hivatalbalépését megelőző évben pedig csak alig 4 milliárd dollárt tettek ki.

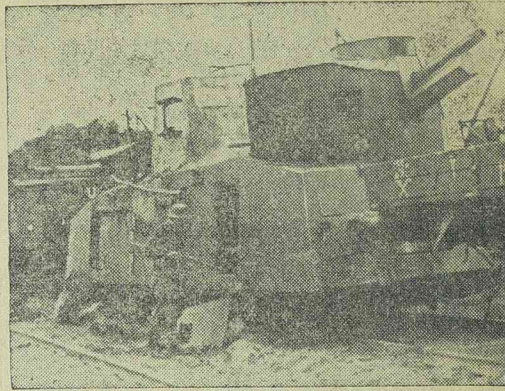
Az állami kiadások lavinaszerű felduzzadása az amerikai kormányt természetesen az adóprés mind erősebb megszorítására kényszeríti. Míg a rendes szövetségi bevételek a Roosevelt-érát közvetlenül megelőző költségvetési évben alig haladták meg a 2 milliárd dollárt, az 1941. június 30-ai végződött élszámolási évben a közben életbeléptetett adóemelések révén elérték a 7.6 milliárd dollárt és a jelenlegi háztartási évben 13 milliárd dollárra rugnak. Ha az egyes államoktól és közületektől kivetett adókat is tekintetbe vesszük, az 1941/42. pénzügyi évben az Egyesült Államok népének nem kevesebb mint 20 milliárd dolláros adóterhet kell viselnie, mely majdnem az egész amerikai nemzeti jövedelem egynegyedének felel meg. Bár Roosevelt ilyenformán az adócsavarnak a legvégsőbb határokig menő megszorításától sem riad vissza, az Egyesült Államok háztartása mind kedvezőtlenebb képet mutat. Míg az 1939/40. évi deficit csak 3.6 milliárd, az 1940/41. évi deficit 5.1 milliárd dollárra rugott, a mostani élszámolási évben Amerikának 11.1 milliárd dolláros rekord-deficittel kell számolnia. A Roosevelt hivatalbalépése óta felgyülemlett kiadási többletek ezzel összesen 38.5 milliárd dollárra fognak emelkedni. Amerika, a korlátlan lehetőségek hazája tehát ezen a téren is világrekordot könyvelhet el. (Láma.)

Ez a német repülőgép a harcokban megrongálódott, de mégis visszatért támaszpontjára.

Az egyik német légi raj tagjai a sikeres támadás után söröznek.

Zsákmányul ejtett hatalmas szovjet páncélvonat romjai.

Iránban új kormány alakult és elhatározta a további ellenállás beszüntetését

Teheránból jelenti a Rador: Fualghi elnökletével megalakult Irán új kormánya. Fualghi az 1932—33. években már egyszer miniszterelnök volt.

Az új iráni kormány, tekintettel arra, hogy az országot megrohanó brit és szovjet erők tulsúlyosan vannak, a felesleges vérontás elkerülése céljából elhatározta az iráni csapatok ellenállásának felfüggesztését.

Amerika helyesli a brit—szovjet akciót Irán ellen

Washingtonból jelenti a Stefani-iroda: Mint várható volt, Roosevelt kormánya helyesli az Irán elleni angol—szovjet megrohanást. Hivatalos körök iyertelmű nyilatkozata azt is megjegyzi, hogy

Irán elfoglalása révén az amerikai szállítmányokat Szovjetországtól a Csendes-óceán—Maláji-szigetek—Perzsa-öböl útvo-nalon kaphatja meg.

A washingtoni kormány e magatartása is azt bizonyítja, hogy Roosevelt, „a népi jogok védelmezőjé” cseppet sem érdekli a békés és semleges államok szabadsága és függetlensége.

MINDEN JOGI ALAP NÉLKÜL...

Isztambulból jelenti a Német Távirati Iroda:

„Az Irán elleni angol—szovjet katonai akció minden jogi alapot nélkülöz és félreismerhetetlenül támadó jellegű beözönlés.”

A Kumhuriyet című török lapban ezt a véle-

ményt hangoztatta Nedi képviselő Irán megrohanásával kapcsolatban.

NYILT VÁROSOKAT BOMBÁZOTT A SZOVJET LÉGERŐ

Teheránból jelenti a Német Távirati Iroda: Az „Irán” című lap közli, hogy jelentős szovjet légi alakulatok

nyílt iráni városokat bombáztak Aszer-beidzsán-tartományban,

bombázták Pahlavi-Gazian kikötőjét és Kaswin várost is, ahol rongálásokat és a polgári lakosság körében érzékeny veszteségeket okoztak. Különösen jelentősek az említett kikötőben okozott károk.

Ugyanez a lap megállapítja, hogy az angol és szovjet magatartást sem erkölcsi, sem katonai természetű elvek nem indokolják. Irán sohasem akart egy állammal sem háborúba keveredni: politikájának egyetlen célja a béke és nyugalom fenntartása volt.

Nem az iráni semlegességben volt a hiba, — hanem Anglia keresett újabb hadszíntért

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: Az „Aftonbladet” című svéd lap londoni értesülése szerint a „News Chronicle” című brit ujság most megerősíti, hogy

az angolok iráni behatolása katonai érdekből történt.

Eddig Anglia csak Északon tudott kapcsolatokat teremteni a Szovjetunióval — írja a lap. Télen azonban

Az angol követ kihallgatáson volt Ankarában

Ankarából jelentik a Radornak: A török rádió jelentése szerint Izmet Inonü török köztársasági elnök tegnap kihallgatáson fogadta Anglia ankarai követét. A kihallgatáson jelen volt Saradzoglu török külügyminiszter is.

Ugyancsak Ankarából jelenti a Rador: A török

ez sok nehézségbe ütközik s főképp távol esik a hadműveletek helyétől. Egy másik kapcsolat Vladivosztonon keresztül adódott, de a távolság itt még nagyobb s itt

az összeköttetést a bármely pillanatban lehetséges japán beavatkozás megghiúsíthatná.

Irán elfoglalása közvetlen utat biztosít a Perzsa-öböl és a Szovjetunió között.

Az angol követ kihallgatáson volt Ankarában

rádió közvetítette az iráni kormánynak azt a cáfolatát, mely szerint a teheráni kormány az angolok ellen Németország segítségét kérte volna. A cáfolat szerint olyan kitalált hírekről van szó, melyeket az angolszász hírverés ütött dobra.

Szigoru ítéletet hoztak Franciaországban a kommunista izgatók ellen

Párisból jelenti a Rador: A kommunista propaganda letörésével megbízott párisi legfelső bíróság szerdán tartotta első ülését. A tárgyalások zárt teremben folytak, de az ítéleteket nyilvános tárgyaláson hirdették ki. A Redondeau Leon ötvenhárom éves férfit, aki kommunista propaganda miatt került a bíróság elé,

hét évi kényszermunkára ítélték.

Fordításokat

magyarból németre és németből magyarra, irodalmi és szakművek válla ok. Timisoara II., Strada Busu Srianu 2 szám

Lamante Pierre ismert kommunistát tizenöt évi kényszermunkával büntették. Friedmann Bernátot, akit tetten értek, amikor kommunista röpcédulákat ragasztott ki,

tíz évi kényszermunkával sújtották,

míg az orosz Trzebruecke Abrahámot, aki több cselekmény miatt már büntetve volt,

halálra ítélték.

Kommunisták felett ítékezett a lyoni bíróság törvényszék is, amely öt kommunistát

három hónap és nyolc évi kényszermunka között váltakozó büntetéssel sújtott.

Ezeket a kommunistákat a kommunista szervezetek feloszlására vonatkozó törvény alapján állították a katonai törvényszék elé. Az egyik vádlottat ezenkívül hátréteként is vádolták.

Visszacatolási kölcsönt jegyezni:

kötelesség!

Letartóztatott szélhámos, aki hiszékeny igazgatókat csapott be

Bucurestiből jelenti a Rador: A fővárosi rendőrség letartóztatta Spitz Vasile veszedelmes szélhámost, aki számos vállalatot megkárosított. Spitz telefonon érintkezésbe lépett a kiszemelt vállalat igazgatójával, akinek „pénzügyi felügyelőnek” vagy más magasrangú tisztviselőnek mondotta magát és kérte, hogy teljesítsék egyik pártfogoltjának kérélmét. A telefonbeszélgetés alapján azután Spitz egy hamisított levéllel megjelent az igazgatónál és a legtöbb esetben sikerült neki 2000—4000 leit kicsalni tőle. Utoljára Babeanu-nál tett látogatást, akitől négyezer leit és egy fényképet vett át, hogy „ujságíróvá tegye”. A rendőrség most azt igyekszik megállapítani, vajjon más városban is elkövetett-e szélhámosságokat.

Lengyel rendőrök kegyetlenkedése német hadifoglyokkal

Posenből jelenti a Rador: A poseni rendkívüli bíróság most kezdte meg huszonnyolc volt lengyel rendőr bűnyegének tárgyalását, akiket azzal vádolnak, hogy a Lengyelország elleni hadjárat idején harminszázötven németet gyilkoltak meg. A megölt németeket Gnesenből Varsóba kellett volna kísérniök. A kihallgatott tanuk vallomásai igazolták ennek a „pokoli menetnek” minden borzalmát úgy, ahogyan azt a túlélők nevezték. A legborzalmasabb gyilkosságokat Varsó közelében követték el, amikor a kísérő személyzet éjszaka kiadta a parancsot: A főhadnagy utasítására löjjétek agyon az összes németeket, Mory közelében a németek csoportjára kézigránátokat dobtak és akkor hetvenkét személyt öltek meg. A tanukihallgatások folyamatban vannak. A rendkívüli bíróság százhusz tanut idézett meg a tárgyalásra.

FORUM ARAD — Telefon 20-10
nyáron is nagy filmeket játszik

Városunk egyedüli jól szellőztetett kellemesen hűvös terme

Holnap premier

Az őszi szezon első nagy filmje!

Az utóbbi évek legizgalmasabb gangster filmje:

Leazálarccal

Wallace Ford, Brian Donlevy, Phyllis Brooks, Erik Rhodes

Utoljára LOUIS BROMFIELD világsiker aratott regényének filmváltozata

Arviz Indiában

A főszerepben Tyrone Power, Myrna Loy, George Brent
megjelenésű 5. sz. román háborús híradó előadások 5, 7-15, 9-30

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.

Telefon: 23-10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György

Eminescu-utca 8. Telefon 17-11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt havonta 80.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 480.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a reades előfizetési díj kétszerese.

Kéményseprőt látni

Abban emberek hiedelme szerint szerencsét jelent. Ezt a hiedelmet tisztelettel megkontrázom. Már sokszor láttam kéményseprőt, de sohasem hozott rám szerencsét.

A tavaszon egy alkalommal kora reggel az első ember, akivel az utcán találkoztam, kéményseprő volt. Még aznap délelőtt meglátogattam az adóvégrehajtó. Emlékszem arra is, hogy egyszer éppen, hogy kiléptem lakásomból, a lépcsőházban megpillantottam a kéményseprőt. Nyomában lépkedett a levélhordó, aki levelezőlapot nyújtott át. Kereskedő írta, ezzel a szöveggel:

— Hogy van átrézekor megállapítottam, hogy önt nálam meg ennyi lei terheli, melynek szíves kiegyenlítését kerem.

A szabómmal találkoztam az utcán. Barátságosan beszélgettünk mindenféléről, még a mozi és a futballt is szóba hoztuk, aztán melegen elkezdte. Jobbra tértem, a szabó balra. A melékutából a sarkon akkor fordult ki a kéményseprő. Éppen azon kezdtem töprengni, vajjon ez milyen újabb szerencsétlenséget hoz rám, amikor a szabóm loholva visszatért hozzám és meginterpellált:

— Mikor fizeti meg tavalyi öltönyének munkadíját?

Tegnap déltájban keresztülhaladtam a teljesen üres templomtéren. Az istenháza feljárati lépcsőjéhez közel a homokban valami csillogott. Felvettem. Leies pénzdarab volt. Amikor lehajoltam érte, akkor ment keresztül a kocsiuton a kéményseprő. No, ez utal, gondoltam magamban, a kéményseprő mégis szerencsét hozott. Mert bizony a mai inséges világban egy leit is találni, nyereséget jelent. Vajjon ki veszihetette el? Koldus, aki kapta? Hívó, aki misére ment a perselybe szánta? Gyermek, aki cukrot akart rajta vásárolni? Lám, az én szerencsém valakinek szerencsétlenséget jelent, mert a veszteség, bármilyen csekély, mindig szerencsétlenség. De elhesegettem magamtól ezt a töprengést. Örömmel szorongattam a markomban a leies pénzdarabot, amelyet a kéményseprő megpillantásakor vettem fel. Gondoltam, hogy talán most már megfordul a kéményseprővel való kapcsolatomban. Lehet, hogy mostantól kezdve a kéményseprő szerencsét hoz rám. Hogy ez a szerencse egy leiel kezdődik? Istenem, majd növekszik. A milliósok is kicsinyben kezdtek. És aki a leit nem becsüli, az az ezrest nem érdemli.

Elhatároztam, hogy a leies pénzdarabot erszényem külön rekeszébe teszem és ott tartom emlékül. Keresem a bugyellárst. Nincs. Biztosan akkor esett ki a nadrágom zsebéből, amikor a leielért lehajoltam. Útettem vissza a templomtérrre. Már megint néptelen volt. Pénztárcámnak se hire, se hamva. Találtam egy leit, de elvesztettem négyzázat.

Ilyen az én szerencsém, ha kéményseprővel találkozom.

Hafiz Etnekir.

A KÖLCSÖNJEGYZÉS ÁLLAMPOLGÁRI KÖTELESSÉG. A visszacsatolási kölcsön jegyzése elsősorban állampolgári kötelesség, hozzájárulás a gazdasági válság megelőzéséhez és végül kitünő alkalom a megtakarított pénz gyümölcsösztetéséhez. Minden állampolgárnak és jó románának részt kell vennie a kölcsönjegyzésben.

— Uj német nyelvű újság Magyarországon. Budapestről jelenti a Rador: A Stefani iroda tudósítója közli, hogy Budapestén új német nyelvű újság jelent meg „Donau Europa” címmel. A lap közli a magyar miniszterelnök cikkét, amelyben rámutat arra, hogy Magyarország mindig együtt küzdött Németországgal és Olaszországgal a bolsevizmus ellen.

Roosevelt fiának megbízatása. Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: Az Associated Press közlése szerint Jimmy Roosevelt-et, az elnök fiát, Donovan ezredes nemzetbiztonsági vezérkari főbiztos mellé osztották be szolgálatára, ahol közvetítő szerepe van Donovan ezredes és a meg nem nevezett hatóságok miniszteriumok között.

— **Ügyvédi honoráriumpereket gyorsított eljárás tárgyának.** A legfelső semmitőszék első tanácsa Cihodariu elnöke alatt jogilag fontos határozatot hozott az ügyvédi honoráriummal kapcsolatos keresetek perrendtartására vonatkozólag. A semmitőszék kimondta, hogy az ügyvédek által és a honoráriummal kapcsolatos kereseteket az összes bíróságok gyorsítva és zárt tanácsban tárgyalják. Ezért az idézéseken fel kell tüntetni, hogy zárt tanács tárgyalja az ügyet. Abban az ügyben, amellyel kapcsolatban ezt a határozatot hozták, megállapították, hogy az idézésen nem volt feltüntetve és így az alsóbb bíróság a törvényes formák betartása nélkül hozta meg döntését. Ezért helyt adtak a semmisségi panaszoknak, a döntést megsemmisítették és új tárgyalás megtartására utasították a bíróságot.

— **Súlyos büntetés gazdasági rendelet megszegése miatt.** Bucurestiből jelenti a Rador: A nemzetgazdasági minisztérium hetvenötezer leies bírsággal sújtotta Lungu Bucur sibiumegyei, Rasinari községben lakost, mert nem tartotta be a belföldi gyapju gyűjtésére és felhasználására vonatkozó törvény előírásait. — Brailaban letartóztaták és a bíróság elé állítják Ciocan G., Negoita I., Bernstein Teofil és Presoiu Nicolae lakosokat, mert a gyapjut nem szolgáltatják be a gyupjuközpontnak és azt elutalajonították.

— **Lezuhant svájci repülőgép.** Bernből jelenti a Rador: Egy svájci katonai repülőgép, amely gyakorlatokat végzett, az egyik tóba zuhant. A pilóta meghalt.

— **Éhínség a francia Szomáliföldön.** Vichyből jelenti a Rador: A dzsibuti rádió egyik adásában megcáfolta azt a hírt, mintha a francia Szomáliföld partján tifuszjárvány tört volna ki. Ugyanekkor azonban kijelentette, hogy negyvenötezer lakost éhínség fenyeget az angol tengeri zárlat következtében.

— **Folyó, amelyben hideg- és melegvíz folyik.** Ausztrália általában igen szegény folyókban és patakokban. Van azonban egy olyan folyója, mely a világ legnagyobb ritkaságai közé tartozik. Ennek a halban gazdag folyónak vize az egyik oldalon rendes hőmérsékletű, míg a másik oldalnak — meglehetősen hosszú szakaszon — olyan forró a vize, hogy halat lehet főzni benne. A parton lévő kővek is annyira melegek, hogy a bennszülöttek azokon sütik kenyerüket. Főlora sem telik bele és a fészta megsül ezeken a forró kőveken.

Legideálisabb araszépítő, finomító a FÖLDES-féle GENIUS arcerém, esteli és nappali használatra. 1 téglai ára lei 60.—, GENIUS-puder 1 d. hoz ára lei 60.— FÖLDES GYÖGYSZERTÁR, ARAD.

— **Mennyi a vakok száma az egész Földön?** Erre a nehéz kérdésre iparkodik feleletet adni egy londoni természettudós. Szerinte két és fél millió lehet a Földön élő összes látogalanok száma. A legtöbb vak Egyiptomban él, ahol minden száz ezer lakóra másfél ezer látogalan esik. Kínában is rendkívül sok a látogalan, az európai állatok közül pedig Oroszország vezet ebben a szomorú statisztikában.

— **Jóváhagyták a zlatnai aranyesempézsek büntetését.** A sibiu itélőtábla most foglalkozott azzal az aranyesempézsi ügygel, amelyet tavaly ősszel Zlatnán lepleztek le. Az abrudi törvényszék annak idején a vádlottak közül Schmidt Györgyöt egy évi fogházra és huszezer lei pénzbüntetésre, míg Werner József, Sándor Dominic és Somodi Ludovic vádlottakat egyenkint hat hónapi fogházzal és tizenötezer lei pénzbüntetéssel sújtotta. A sibiu itélőtábla a büntetést jóváhagyta.

— **Miből áll a japán katona harci felszerelése?** Be kell látnunk, hogy a modern haditechnika fejlődése mellett sem irigylésreméltó a japán katona sorsa, ha tudjuk, hogy mi mindentől áll mostani harci felszerelése. Ime, a pontos adatok: Kilencölvétü löfegyver két és fél kg-os súlyban, kard, szuro, két darab kézigranát, acélsisak, gázálaré, 250 darab élestötlény tászkával, három kilogramm különféle konzerv, gyógyszer és kötszertáska, két rend fehérnemű, térkép, iránytű, zsebrádió, óra, távcső, kéziásó, szívvédő acéllemez, oxigéntartály, fényképezőgép, esajka és evőeszközök, ismétlőpisztoly, és töltények, thermos, gumicsizma és párna, végül 28-féle apróbb használati tárgy.

— **A kétezer éves telefon.** Északkinában a Laucsan-völgy falvait egymásba tolt bambuszcsövek kötik össze, amelyben selyemszál van kifeszítve. A selyemszál a csövek mindkét végén vékony fémlenzen végződik s ha erre a lemezre rábeszélnek, a bambuszcső tulsó végén tisztán hallható a hang. Ezzel a telefonálási móddal sokszor tíz-husz kilométeres távolságokat is áthidalnak. A kínaiak a telefonálásnak ezt a módját 3000 évvel ezelőtt kétezer év óta használják, így méltán tekinthetjük a mai „telefon” őseinek.

A Romániai Magyar Népkeözösség

Hivatalos közleménye.

Gyárfás Elemér dr., a romániai Magyar Népkeözösség országos elnöke a következőket közli:

Elnök a múlt hetet Bucurestiben töltötte és a Népkeözösség folyó ügyeivel foglalkozott.

Írásban is jelentést tett a legfelső banktanácsnak és a külügyminisztériumnak azokról a tárgyalásokról, melyeket Budapesten a pénzüzetek és azok fiókjainak működése ügyében folytatott.

A kultuszminisztériumban közbenjár, Argay György, a romániai magyar evangélikusok szuperintendensé történt megválasztásának jóváhagyása érdekében.

Augusztus 21-én Szász Pál alelnök társaságában hosszú megbeszélést folytatott Pop Valer miniszterrel. Reámutattak azokra a nehézségekre, melyek a magyar nyelvnek nyilvános helyeken, a postai, táviró- és telefonforgalomban való használati tilalma folytán keletkeztek. Kérték, hogy a vonatkozó rendeletek visszavonása megfelelő módon közzétesse.

Ezen tárgyalások folyamán újra felmerült annak a szükségessége, hogy Antonescu Mihai miniszterelnök-helyettesnél kihallgatáson jelenjék meg. Eleget tett az összes előirásoknak, hogy ez a kihallgatás megtörténjen. Ez előreláthatólag e hó 23-án vagy 29-én lesz. Ezért az elnök Braşovból, ahol megbeszélése volt a német—olasz vegyes bizottsággal, visszatért Bucurestibe.

Parcz György dr. főtitkár szintén Bucurestiben tartózkodik.

Rádió

PÉNTEK, AUGUSZTUS 29.

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hangverseny. 12.20 Déli hangverseny. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.45 Előadás. 18 Német—román katonára. 19.15 Tarka zene. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámú román adó. 23 Német nyelvű adás, hanglemek. 23.20 Olasz nyelvű hírek, hanglemek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemek.

Budapest I.: 6.40 Torna, hírek, hanglemek. 10 Hírek. 10.20 Ruszin műsor. 10.45 A nyári táplálkozás (felolvasás). 12.10 Korényi Aladár cigányzenekara. 12.40 Hírek. 13.30 Katonazenekari hangverseny. 14.30 Hírek. 15.20 Dánielné Magyar Ilona énekel, zongorakísérettel. 15.40 Mit főzzünk? 15.55 Szájharmónia és harmonika-kettős. 16.15 Felolvasás a firenzei Pitti-muzeumról. 16.45 Hírek. 17.15 Vivaldi: A-moll versenymű vonózenekarra (hanglemek). 17.30 Buda elesik — Erdély születik (felolvasás). 18 A rádió zenekara. 18.25 Sportközlemények. 19 Hírek. 19.20 Zongoraszámok (Chopin-művek). 19.45 Erdélyi költők Buda vesztéről (Felolvasás versekkel). 20.10 Zenei főtárgyalás (a vádlottak: Budanovits Mária, Orosz Julia, Hámosy Imre, Laurisin Lajos, Littasy György, az Operaház tagjai, törvényszéki elnök, védő, tanúk). 21.40 Hírek. 22.10 Horváth Elemér cigányzenekara. 23.25 Tánclemek. 24 Hírek.

Budapest II.: Nem közvetít műsort.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 30.

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hangverseny. 12.20 Román zene. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.45 Előadás. 18 Hanglemek. 19 Társadalmi szemle. 19.15 Hanglemek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámú román adó. 23 Német nyelvű adás, hanglemek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemek.

Budapest I.: 6.40 Torna, hírek, hanglemek. 10 Hírek. 10.20 Humor a XVII. században (felolvasás). 10.45 Mit nézzünk meg? 11.30 Beszélgetés egy levéllel. 12.10 Iniczky László szalonzenekara. 12.40 Hírek. 13.30 Hanglemek. 14.30 Hírek. 15.20 Szórakoztató zene hangfelvételtől. 16.45 Hírek. 17.50 Rádióposta. 18.15 Fuvózenekara. 19 Hírek. 19.20 Innenonnan (hangképek). 20 Tamási Aron elbeszélése. 20.20 Koréh Endre magyar nótákat énekel, kiséri Oláh Kálmán cigányzenekara. 21 Ravasz László dr. püspök előadása. 21.20 A Királyhágón (az 1941. augusztus 20-iki helyszíni közvetítés megismétlése). 21.40 Hírek. 22.10 A rádió zenekara, közreműködik Kőszegi Teréz. 23.25 Hanglemek. 24 Hírek.

Budapest II nem közvetít műsort.

— Román főpapok utazása Bessarabiába és Bukovinába. A hét végén Magieru Andrei dr. aradi görög keleti püspök, Balan Nicolae dr. erdélyi metropolita és Nistor Veniamin caransebesi püspök a felszabadított Bessarabiába és Bukovinába utaznak missziós körútra.

ENGEDÉLYEZTE A KORMÁNY A SPORT-VERSENYEK RENDEZÉSEÉT. A Rador jelenti Bucurestéből, hogy a kormány augusztus 26-án tartott minisztertanácsi ülésén hatályon kívül helyezte a sportrendezésekre eddig érvényben volt általános tilalmat. A rendelkezés nyomán a sportszövetségek által összeállított sportmisor kezdetét veheti.

— Cukrot kapnak az aradi vendéglősök, cukrászok, mézeskalácsolók, stb. Az aradi városi ellátásügyi hivatal közli a vendéglősökkel, étteremtulajdonosokkal, cukrászokkal, mézeskalácsolókkal, stb., hogy jelentkezzenek a Socorum cukorlerakatai az augusztusra részükre engedélyezett 25 százalékos pótcukoradag átvételére végett.

— Kereskedő öngyilkossági kísérlete. A zsidó ingatlanok eladásával kapcsolatosan Timișoarában folytatott vizsgálat ügyében a vizsgálóbíró megidézte Káldor István timișoari kereskedőt, aki meg is jelent a vizsgálóbírói hivatalban. Az előszobában várta, hogy kihallgatására sor kerüljön. Várakozás közben azonban hirtelen a nyitott ablakhoz lépett, felugrott az ablakpárkányra és onnan az utcára vetette magát. A zuhanás közben mindkét lába eltört. A mentők be szállították az egyik szanatóriumba. Állapota súlyos.

— Angol propaganda-hazugság. Párisból jelenti a Rador: A „Petit Parisien” megállapítja, hogy Francia-Nyugatafrikában egy német sem tartózkodik s minos ott semmiféle német fegyverszüneti bizottság sem. Ezt a megállapítást a brit propaganda cáfolatúal szánták. Az angolok ugyanis azt állítják, hogy Francia-Nyugatafrikában németek tartózkodnak, erős német alakulatok érkezésének előkészítése céljából. A Rador berlini jelentése szerint német politikai körökben érdeklődéssel vették tudomásul a francia cáfolatot. Ugyáltszik, hogy a francia közlemény elejét akarja venni, hogy a francia gyarmatok elleni akcióra az Iránhoz hasonló ügyet keressenek az angolok.

— Eltűnt aradi gyermek. Stern János Marasesti-utca 6. szám alatti lakos jelentést tett a rendőrségen, hogy hat éves Jani nevű fiacskájá két nappal ezelőtt eltávozott hazulról és azóta mísem tudnak róla. Hollétének megállapítására a rendőrség megindította a nyomozást.

— A szovjet egyenlőség a borzalmas valóságban. Berlinből jelenti a Rador: Amikor a német csapatok bevonultak Luga helységbe, a szovjet tábori kórházban az asztalon fekvő emberi holttestek és szétszórta testrészek között két fájdalomban vagonagló vörös katonát találtak. Hosszas keresés után, a pincében elrejtőzve, megtalálták a kórház zsidó orvosát. Parancsot adtak neki, hogy vegye gondozás alá a két sebesültet, mire az orvos egy favágó fűrészsel nekilátott a sebesültek lábainak lemetszéséhez. Megkérdezték, ninesenek-e sebészeti műszerei és fájdalomcsillapító szerei, mire az orvos azt felelte, hogy csak a magasabbrangu orvosoknak vannak ilyen eszközeik, neki nem lehetnek ilyenek, mert csak közlegényeket kezel.

— Betörés Aradon. Kocsik György aradi géplakatos Reg. Ferdinand-ut 27. szám alatt lévő műhelyébe az elmúlt éjszaka folyamán ismeretlen tettes behatolt és mintegy hétezer lei értékű különböző holmit lopott. A tettest keresi a rendőrség.

— Technikai minisztérium Németországban. Todt birodalmi miniszternek a német víz- és energiagazdálkodás főfelügyelőjévé való kinevezésével kapcsolatban Németországban központi technikai hivatal létesült, melynek feladata az utáépítés, víz- és energiagazdálkodás és építéset egységes irányítása és a köztük felmerült határkérdések végső fokon való eldöntése. A hivatal azzal, hogy Todt miniszter került az élére, a minisztériumi jellegét kapta. Ezzel Németországban alakult a világ első technikai minisztériuma.

— Japán amerikai problémái. Washingtonból jelenti a N. T. I., hogy Nomura Japán washingtoni nagykövete tegnap hosszasan tanácskozott Hull amerikai külügyminiszterrel. A japán követ az újságíróknak a tárgyalások befejezése után nem nyilatkozott a tárgyalások részleteiről és azt mondotta, hogy ő maga szorgalmazta ezt a találkozást, mert sok megbeszélési való kérdése volt az amerikai külügyminiszterrel.

— Anglia gseftel. Washingtonból jelenti a Rador: Az Egyesült Államok különböző köréi tiltakoztak az Angliának történő amerikai szállítmányokkal kapcsolatban s felróják Nagybritanniának ama cselekedetét, hogy az Amerikától hitelbe kapott nyersanyagokat pénzért adja el. Roosevelt cáfolni igyekezett ezt a tényt, de nem adott pontos felvilágosítást a kérdéssel kapcsolatban, mindössze annyit mondott, hogy itt egy félgazságról van szó, ami rosszabb, mint a hazugság.

A romanizálási központ birtokába vette a kisajátított aradi zsidó ingatlanokat

A városi zsidó ingatlanok kisajátítására vonatkozó törvény alapján a romanizálási központ megkezdte munkáját és az országban elsőnek az aradi zsidó ingatlanokról készítette el a kimutatást, amelynek alapján a hivatalos lista közzétételkor az alábbi aradi ingatlanok az állam birtokába mentek át: Izsák Ernő A. Gayra-utca 79. szám alatti háza, Vajda A. Ep. Ciorogariu-utca 3. szám alatt lévő ingatlana, Vajda Juliánna Ep. Ciorogariu-utca 3., Hammer Sándorné Gojdu-utca 3., Perneki Mária Katalin Stroescu-utca 21. szám, Orth Rudolf és Piroška Descanu-utca 15. szám, Zimmermann Róza A. Vlaicu-ut 175—180. szám, Németh Margit Iancu-tér Oituz-utca 183. szám, Veres László és Irén Avram Iancu-tér 5—6. szám, Friedmann Anna Gr. Alexandrescu-utca 27. szám, Theisz József Bul. Carol 18. szám, Klein Margit Reg. Ferdinand-ut 17. szám, Klein Margit Suluțiu-utca 39—41. sz., Feinkuchen Izidor és Mária Col. Doda-utca 22. sz.,

Riez Etelka Gojdu-utca 3, Székely V. Mihai Vișezul-tér 4 szám, dr. Grosz András Marasesti-utca 32 szám, Fischer Sándor Marasesti-utca 32 szám, Kosmínszky Jenő és Kosmínszky Károly Baritiu-utca 22 szám, Szolóczy Arnold Gen. Cernat-utca 18 szám, Zimmerman Ferenc Cosbuc-utca 47 szám, Kornis Mária Eminescu-utca 7 szám, Tiping István Iosif Vulcan-utca 1 szám, Pauch Mária Iosif Vulcan-utca 1 szám, Szömörkényi I. Iosif Vulcan-utca 1 szám, Kepich Márta I. Vulcan-utca 1, Vulcan téglagyár Romanilor-ut 33, Steinhardt Vilmos Sava Raicu-utca 11, özv. Breibartné Vanatului-utca 21 szám és Perneki M. Katalin Dna Balasa-utca 8 szám alatt lévő ingatlana. Az állam birtokába átment aradi zsidó ingatlanok újabb kimutatását holnapi lapszámunkban közöljük és ismertetjük a feltételeket és módokat, amelyek értelmében ezeket az ingatlanokat románok megvásárolhatják.

— Franco tábornok ellenőrző körútja. Madridból jelenti a Rador, hogy Franco tábornok spanyol államfő Galicia tartományban végzett kététhetes körútról visszatért a spanyol fővárosba. Franco tábornok körútja során elsősorban a vigoi és corunai haditergerészeti támaszpontokat tekintette meg.

— Afganisztán figyelmeztetése Angliának. Isztambulból jelenti a Rador: Afganisztán királyának legutóbbi beszédét, melyben kijelentette, hogy hazájá készen áll minden idegen fenyegetés kivédésére, török politikai körök Angliának szóló figyelmeztetésnek tekintik, melynek tudomásul kell vennie, hogy Afganisztán nem fogja eltérni, hogy vele szemben oly követeléseket támasszanak, mint Irán esetében.

— Amerikából engedély nélkül nem szabad hadianyagot kiszállítani. Washingtonból jelenti a Rador: Roosevelt elnök rendeletére ellenőrzés alá kerül a hadianyag, nyersanyag s gépek elosztása, vagyis a hadiipari cikkek mirefordításának módja. E cikkek kivitele csak a kormány külön engedélye révén lehetséges.

— Agyonlövetéssel történik a jövőben kivégzés Horvátországban. Zágrábról jelentik: Pavelis Ante dr. horvát államvezető elrendelte, hogy a jövőben Horvátországban a kivégzést nem akasztás útján, hanem agyonlövetéssel történjék.

Teke sport

A Prieteni hatos csapata Timișoaran szerepel vasárnap, mikor is az ottani körzet bajnokával a CFR hatos csapatával játsza le első döntőmérkőzését a kerületi bajnoksáért. A visszavágó mérkőzés Aradon lesz jövő vasárnap a Maclari pályán. Ugyanakkor a Prieteni kombinált csapata a Fortunával bonyolít le barátságos mérkőzést d. u. 18 órai kezdettel a Fortuna-pályán.

A „Prieteni-Kupa” mérkőzések folytatása egyelőre halasztást szenved és annak továbbfolytatását a kerületi tanács határozza meg, miután a vándordíj kétszeres védője a CAA a játékokat kiváltni kényszerült.

A „Gutenberg” házi versenyt vasárnap renyszámban vettek részt és nagy küzdelmet vívtak a kitűzött három érem és hat tiszteletdíjazásért. A verseny 36 dobásos volt, melyből 2x9 dobást vörző, 2x9 dobást telibe vettek. A verseny győztese Cibire József lett 110 fával, 2. Dreier Coriolan 109 fa, 3. Bareza Lajos 103 fa, 4. Weber József 103 fa, 5. Mhu György 101 fa, 6. Julean N. 99 fa. Vostinar elnök tartalmas beszéd keretében osztotta ki a díjakat, majd társasvacsera követte a jól sikerült versenyt.

Nyilvános versenyeken és bajnoki mérkőzéseken nem vehet részt a CAA. A kerületi tanács hétfői ülése a teke sport szempontjából fájdalmas aktussal kezdődött, mert az ülés megnyitásakor felolvasták a teke szövetség átiratát, amely hivatkozással az O. S. R. rendeletére, az atléták teke-szakosztályát törölte a tagságiúletek sorából, ami azt jelenti, hogy a CAA ezután nem vehet részt nyilvános versenyeken és bajnoki mérkőzéseken. A társaságiúletek képviselői sajnálkozással vettek tudomást az aradi kerület legkiválóbb és legproduktívabb egyesületének a nyilvános küzdelemből való kizárásáról, hiszen a legnemesebb ellenfelet vesztették el az atlétákban, kiknek a nemes és sport-szerű küzdelemben való legyőzése jelentette minden társaságiúlet ambícióját. Most, amikor a CAA kiváltni kényszerült a nyilvánosan küzdők sorából teke sportunk szegényebb, de egy-egy évvel a küzdelem pedig színtelenebb. Aradon a teke utóéje volt a CAA.

— Iskolai hír. A Brasovi Református Szeretetház Leányinternátus felvesz bármelyik brasovi iskolában tanuló magyar leányokat. Az évi lakás és ellátási díj 18.000 lei. Szegénysorsu, jó tanuló növendékek kedvezményben is részesülhetnek. A Szeretetház vezetését Puskás Kálmán igazgató — betegségből felgyógyulva — átvette a szeretetház épületében van az egyházközség leánygimnáziuma és két éves kereskedelmi tanfolyam. Az intézőbizottság.

— Mennyi katonája van Iránnak? Ankarából jelenti a Rador: A Stefani iroda hivatalosan még meg nem erősített értesülé ei szerint az iráni hadsereg 17 gyalogos, 6 páncélos és 10 esendőrhadosztályból áll, melyhez tizenöt „autonóm” esendőrezred járul. Eszerint az iráni haderő kétszáz ezer emberből állana.

Kétezeröttszáz sztrájk hét hónap alatt Amerikában. Newyorkból jelenti a NTI, hogy a szövetségi statisztikai bizottság kimutatása szerint az év első hét hónapja alatt kétezeröttszázöt munkabeszűnés történt az Egyesült Államok területén. A sztrájkoló munkások száma elérte az egymillióháromszázhuszonhétezeret. A munkabeszűnések következtében többmillió munkaóra veszett el, ami súlyos károkat jelent az amerikai nemzetgazdaság szempontjából.

— Az olasz hadijelentés szerint Tobruknál brit tengeri egységeket vettek agyútul alá, az angolok néhány bombát dobtak Tripolisra és Bengázira, ahol csekély kárt okoztak, két brit gépet lelőttek, Keletafrikában a brit tulerővel szemben hőiesen tartják magukat az előretolt olasz állások, Gondarnál pedig érzékeny kárt okoztak az ellenségnek. Máltát ismét támadta az olasz légiőr.

Ügyeletes gyógyszer-tárak

Pénteken, augusztus 29-én Aradon a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot: Dick (Marasesti-utca és Consistorului-utca sark), Janka (Regele Ferdinand-ut) és Weisz (Avram Iancu-tér).

Brasovban augusztus 24-től augusztus 29-ig a Calea Victoriei 7. szám alatt levő Minerva-gyógyszertár tart ügyeletes szolgálatot.

Mozi

Aradon a mozik műsora a következő: Corso: Ki a hamisító? (Német film.) Fórum: Árvíz Indiában (Angol film.)

CORSO (ARAD)

Tel. 23-64

Egyedüli mozi Aradon, nyitott tetővel

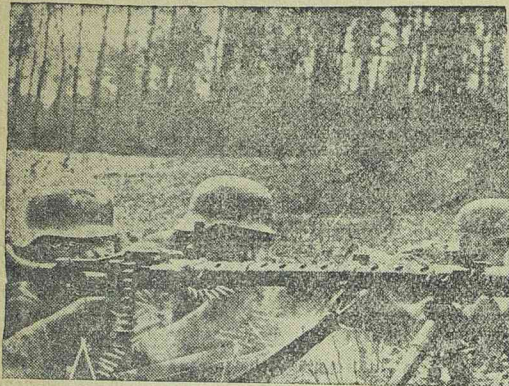
Ki a hamisító
Ki a hamisító
Ki a hamisító

Anémet filmgyártás legszenzációsabb és legötletebb bünygyi remeke

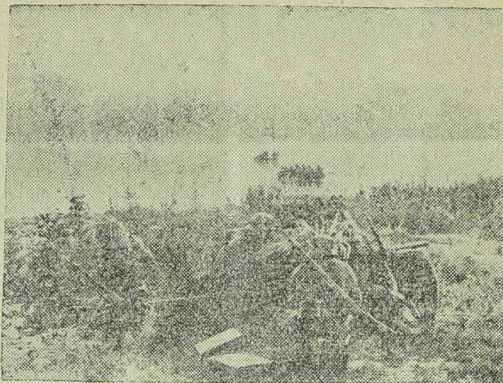
KIRSTEN HEIBERG
RUDOLF FERNAU

Műsorok 5, 7:30, 9:30 kor

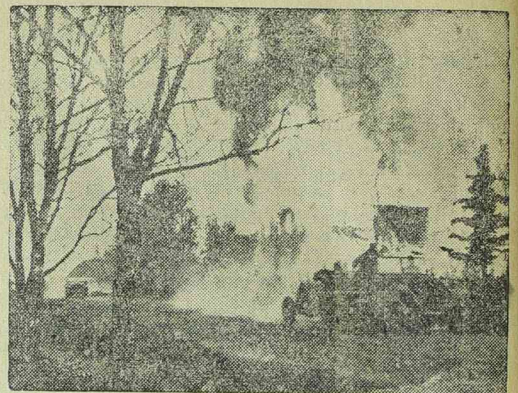
Híradó

Német gépfegyveres osztag harc közben a keleti fronton.

Német tanktörő ágyúk biztosítják a gyalogság átkelését egy folyón.

Égő házak mellett nyomulnak előre a német csapatok.

= KÖZGAZDASÁG =

Az orosz olajmezők készlete még egyszer annyi, mint az egész világ olajtermelése

A harmadik orosz ötéves terv 1942-re 54 millió tonna olaj kitermelését irányozta elő. Ezzel szemben az utóbbi években az orosz kőolajtermelés a következő értékeket érte el: 1935-ben 26,795.000. 1936-ban 29,200.000. 1937-ben 30,715.000. 1938-ban 32,225.000. 1939-ben 33,500.000. 1940-ban 34,200.000 tonna.

A termelés növekedésének arányából, amely évről-évre kisebb, nem nehéz megállapítani, hogy mint minden szovjetországi gazdasági terv, ez a terv is kudarcra volt ítélve.

Ha az orosz olajkutatás termelése 1942-re eléri az 54 millió tonnát, akkor ez nem a szovjeturalom dicsősége lesz.

Eppen ilyen kedvezőtlen képet mutat a szovjet-köztársaság olajkivitele is. Az olajkivitel az 1932. évi 6 millió tonnáról 1937-ig 1.9 millió tonnára zuhant. A nagyarányú csökkenés oka az orosz belső fogyasztás emelkedésében rejlik. Ebben az emelkedésben azonban nemcsak a világítóolaj fogyasztásának növekedése, a mezőgazdaság motorizálása és egyéb természetes gazdasági jelenségek játszanak szerepet, hanem

az olajnak az iparban és vasutaknál érthetően pocsékolásként tüzelőanyagul való felhasználása is.

A szovjet-gazdálkodásban mutatkozó lesújtó jelenségek különböző okokra vezethetők vissza, melyek általában az egész szovjetiparra is jellemzőek. Elsősorban érdemel említést az orosz gazdasági élet hihetetlen méreteket öltött elbürokratizálódása és az örökös kísérletezés. Az olajgazdálkodás legújabb „újításvezetése” például 1940 május 29-étől datálódik. Ez a rendezés hét nagy olajbizottság felállításában állott,

melyek természetesen az olajipar népbiztosságának ellenőrzése alá kerültek. Az ország olajüzemeinek 95 százaléka területi hovatartozásuk szerint ezeknek a bizottságoknak irányítása alatt működik, míg a megmaradó öt százalék közvetlenül a népbiztosság illetékessége alá tartozik. E rendezés kapcsán a régi igazgatóságok helyett természetesen új alakultak, új nagy ellenőrző központokat szerveztek, úgyhogy a Szovjet-Unió ismét csak egy nehézkes, drága és túlbonyolított bürokratikus szervezettel lett gazdagabb,

Megjelent az 1941/42. évi rekvizitációs árszabály. A hivatalos lapban megjelent a különböző javak, bérletek és szolgáltatások rekvizitációs árszabályai.

Felfüggesztették a stóla-ajándékok utáni adó behajtását. A pénzügyminisztérium elhatározta, hogy a stóla-ajándékok utáni adókiivetést új alapokra helyezi és ezért intézkedett, hogy a folyó költségvetési évre kivetett adó behajtását függesztsék fel. A hátralékos összegeket a pénzügyi eljárás intézkedéseinek megfelelően hajtják be.

Cséplőgéptulajdonosok kerestettek Besszarábiába. A földművelésügyi minisztérium közli a cséplőgéptulajdonosokkal, akik a Besszarábiai és dnjeszterentuli részeken cséplési munkálataiban részt kívánják venni, hogy közöljék a minisztériummal a berakodás-állomást és a berakodáshoz szükséges vagonok számát. A minisztérium fizeti a vagonköltségeket úgy az odavezető uton, mint visszafelé. A cséplőgéptulajdonosok vigyenek magukkal tartaléküzemanyagot. Az utazási engedélyt a prefekturák adják ki.

Negyven millió kilógramm a bolgár szamócatermés. Bulgária ideai szamócatermése elérte a negyven millió kilógrammot. A körte- és almatermés is a szokottnál jobbnak ígérkezik.

anélkül, hogy a termelés tényleges fokozása érdekében bármi is történt volna. A gyorsan váltakozó igazgatóságoknak természetesen arra sem jutott elegendő idejük, hogy a helyzettel megismerkedhessenek, annál kevésbé van módjuk a kezdeményezésre. Ehhez járul még, hogy a vezetésben szakemberek alig jutnak szóhoz.

Az olajiparban alkalmazott szakembereknek csak 20 százalékban van közvetlen beleszólásuk a termelés vezetésébe, míg 80 százalékuk szakképzettséget nem kívánó iródi munkát végez. A tényleges termelő munka irányítása ilyen körülmények között kémikusok és technikusok helyett nagyrészt minden szakértelmet nélkülöző munkaerők kezében van.

E visszasikeresség legfőbb oka, hogy az állások betöltésében nem a hozzáértés, hanem a politikai megbízhatóság szempontja az irányadó.

Az állandó újjászervezések és az igazgatóságok összetételén kívül az szovjetországi olajtermelés nehézségeinek legfőbb oka

a technikai felszerelés hiányossága.

1936-ban egy negyven szakemberből álló külbizottság Amerikában még 30 millió dollár értékben rendelt olajipari gépeket, de hamarosan az a meggyőződés keletkezett felül, hogy ilyen gépeket a szovjetipar maga is elő tud állítani és a kezdeményezés nem talált folytatásra. 1939-ben azután megint kiviláglott, hogy a szovjetipar nincsen felkészülve korszerű gépek gyártására, ekkor azonban

már késő volt.

Roosevelt „erkölcsi embargo”-ja az Amerikában megrendelt modern gépek szállítása elé nagy nehézségeket gördített.

Az a körülmény, hogy az orosz olajipar termelését az 1915 évi 8.5 millió tonnáról 1940-ig mindegyre nehézségek és szervezeti hibák ellenére is 34.2 millió tonnára tudta emelni, kizárólag csak az orosz olajmezők rendkívül gazdagságával magyarázható.

Az orosz olajmezők kapacitását a szakértők 6400 millió tonnára becsülik,

míg a világ többi kiaknázatlan olajkészlete együttvéve is csak 3500 millió tonnára tehető. Ez a tény a jelen politikai helyzetben a jövőt illetően beláthatatlan távlatokat nyit meg. (MN)

Ötszázötven millió lei kölcsönt vesznek fel a hunedoarai vasművek. A hivatalos lapban megjelent rendelet törvény felhatalmazza a hunedoarai állami vasműveket ötszázötven millió lei kölcsön felvételére. Az adósság törlesztésére az állam engedélyt adott, hogy a vasművek alapitóját fokozatosan 1 milliárd leire emelje.

Az egységesített államkötvények kibocsátása. A pénzügyminisztérium közli, hogy a négyszázalékos kamatozású 1941-es kibocsátású egységesített államkötvények szeptember 20-tól, míg a négy és félszázalékos kamatozású egységesített kötvények október 15-től kezdve vehetők át a behajtási pénzügyigazgatóságokon.

Folyóiratkiadó vállalatok jövedelmezőségi arányszáma. A pénzügyminisztérium határozta értelmében a folyóiratok kiadása kizárólagosan kereskedelmi művelet, különösen akkor, ha az illető folyóiratnak több munkatársa van. A folyóiratkiadó vállalatok kereskedelmi jellegét egyébként a pénzügyminisztérium már 1941. április 9-én kelt 15.535. számú döntésével leszögezte és ezek számára a jövedelmezőségi arányszámot három százalékban állapította meg.

Üzemanyagkorlátozások Spanyolországban. A spanyol benzinelosztó bizottság elrendelte, hogy a tizenhétéves lóerőn motorral rendelkező gépkocsik egyáltalában ne kapjanak benzint, a többiek adagját is felére szállítják.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 42.89—45.62. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—3.05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, lira 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral): 3.17—3.30. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.52—786.33, egyiptomi font 775.92—806.41, palesztinai font 759.37—789.39.

Határidő napló

AUGUSZTUS 30:

Kétszáz kilogramm felüli ócskavasmennyiségek bejelentése a város-, illetve községvezetésnek.

AUGUSZTUS 31:

1 és 2 leies váltópénzek forgalmi értéke lejár.

Vállalatok, kereskedők és magánszemélyek, akik olyan írásbeli, vagy szóbeli megállapodást kötöttek, amelyek után az aránylagos illetéket a megállapodás természetéből kifolyólag csak az ideiglenes érték után rótták le, eddig a napig tartoznak a tényleges érték szerinti illetéket kiegyenlíteni.

Gyapjufeldolgozó gyárak és műhelyek bejelentést tartoznak tenni a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagosztályának a birtokukban levő gyapjukészletekről és azok féleségéről.

Augusztus 24-én zárolt gyapjukészletek beszállítása a gyapjügyintéző központokba. Kivételetképpen a zárolás alól a timárgyapju és a bőrről nyírt gyapju, valamint husz kilogramm meg nem haladó mosatlan gyapju, amelyet a termelő saját juhaitól nyert és csak saját szükségletére fordíthat.

A július 31-ig a vámhivatalhoz érkezett behozatali engedély nélküli áruk utólagos vámolása eddig a napig lehetséges.

SEPTEMBER 10:

Kertészeti forgalmi adója havonta eddig a napig kifizetendő.

Ócskavas készletek havonta eddig a napig bejelentendők.

SEPTEMBER

Erdőirtás megkezdése az érvényben levő rendelkezések figyelembevételével.

Belföldi mezőgazdasági gépjárműk kimutatást tartoznak felterjeszteni a közellátási államtitkárság árellenőrző osztályához a gyártási költségekre vonatkozóan.

IGAZOLVÁNYKÉPEK

PORTRÉK

Gyermekfelvételek MŰVESZI KIVITELBEN JUTANYOS ÁRON KÉSZÜLTNEK

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE

HIMȘOARA I. PIATA LIBERTĂȚII 4

SPORTTESEMÉNYEK

Szombaton és vasárnap lesznek Bucurestiben az országos atlétikai bajnokságok

Az atlétikai szövetség, a hírek szerint, már minden előkészületet megtett a szombat-vasárnapra ki-tűzött országos atlétikai versenyek megrendezésére. A vidékről jött atlétákat hétfő reggelig az ANEF stadionban helyezik el és ott kapják az ellátást is az ot-tani Testnevelési Akadémián. Azonkívül a szövetség

lépéseket tett, hogy a vidéki atléták és kísérőik 75 százalékos vasuti kedvezményvel utazhassanak és így minden számbajöhető atléta résztvehessen az orszá-gos versenyen, amelyet, mint már megírtuk, nyilván-ossági engedély hiányában, közönség nélkül is meg-tartanak majd.

Lejátszák az Unirea-Tricolor—Sportul Studentesc tavaszi bajnoki mérkőzést

A labdarúgó szövetség központi bizottsága réz-ben megemmesítette a nemzeti bajnokság bizottsága által hozott ítéletet a Ripensia—FC Ploesti és a Spor-tul Studentesc—Universitatea mérkőzések ügyében. Az új ítélet szerint Duce és Dragan büntetését 15 napra leszállították. Az Universitatea—Sportul Stu-dentesc mérkőzés 4:3-as, pályán elért eredményét igazolták és ismét másorra tűzték a mérkőzés nélkül igazolt Sportul Studentesc—Unirea Tricolor mec-szet. A többi ítéletet megerősítették. Ezek szerint a 1940/41-es bajnokság állása most a következő:

Unirea Tricolor	23	18	0	5	60:23	36
Rapid	23	15	4	4	57:27	34

Ripensia	24	13	6	5	58:32	32
Venus	23	14	3	6	61:34	31
Mica	24	12	0	12	51:43	24
Sportul Studentesc	23	10	3	10	47:48	23
UDR	24	9	5	10	59:58	23
Gloria (Arad)	24	9	4	11	44:51	22
FC Craiova	24	8	5	11	36:59	18
FC Ploesti	24	7	4	13	36:59	18
Universitatea	24	8	1	15	42:57	17
Gloria CFR	24	5	6	13	23:40	16
FC Braila	24	4	1	19	31:90	9

Amint látható, most a Venus—Rapid mérkőzésen kívül még egy további mérkőzés is lejátszásra vár, hogy végre befejeződjék a tavalyi bajnokság.

Három mérkőzés lesz vasárnap a Vörös Kereszt javára a Timisoarai Banatul-pályán

A Vörös Kereszt javára rendezett mérkőzések sorozatában Timisoaran vasárnap három mérkő-zést játszanak, kettőt a Banatul-pályán. Délután 3 órai kezdettel a

Chinezul—Banatul

mérkőzés lesz. A lila-fehér fiúk már megkezdtek a ko-moly edzéseket a háborús bajnokságra és így a Bana-tul elleni mérkőzés a lila hívők számára érdeklődésre tarthat számot. Utána 5 órai kezdettel

Ripensia—CAMT

barátságos mérkőzés következik. A Ripensia már a legutóbbi mérkőzésen a CFR ellen komoly formajavu-lásról tett tanubizonyosságot. Míg a CAMT is már hetek

óta edzéseket tart és minden biztonnal nagy ellent-állást fejt majd ki a volt bajnoksáppal szemben.

Ezen a két mérkőzésen kívül még egy harmadikat is tartanak Timisoaran a Vörös Kereszt javára az

Electrica—CFR

csapatok között. Ez a mérkőzés az Electrica-pályán délután félhat órai kezdettel kerül eldöntésre.

SZEGED AK—ELEKTROMOS 1:1 (0:0)

Szerdán délután játszották az első fordulóból el-maradt magyar NB I mérkőzést Budapesten. A játék nagy részében a szegediek voltak fölényben kitünő csatársoruk jóvoltából, de az Elektromos pompás vé-delme mindent visszavert. Az első féldő góltalan já-téka után Bognár szögletugrásából Toldi fejesével a szegediek szereztek meg a vezető gólt. Ettől kezdve az Elektromos is támadásba lendült és sikerült is G. Tóth fejesével kiegyenlítenie. A két csapat összeállításá:

Szeged AK: Tóth — Szabó, Raffai — Mester,

bizalmi férfi által-

Anyám remegett a felindultágtól és a félelemtől. Az öklével letörölte az arcáról a könnyeket és ijedten sugta:

— Pjotruskám, gyöngyvirágom, menj be ide és maradj csendben. Nemsokára visszajövök és akkor mindent megmagyarázok.

Betűszkolt a szüik házmesteri lakásba és behuzta kívülről rám annak ajtaját.

Aztán hallottam csoszogó lépteit, amint a folyosó feljárata felé igyekezett.

Szétnéztem a csöppnyi lakásban.

Kerestem a testvéreimet, de sem a hugomat, sem az öcsémet nem láttam.

A kicsiny szobácskában, amely inkább odunak volt mondható, régi butorzatunkból mindössze egy ágyat, egy asztalkát, széket és egy ruhafogast találtam.

Leültem a székre és kábultan meredtem magam elé.

Képtelen voltam gondolkodni. Képtelen voltam találgatni, hogy mi történt. Annyit bizonyosra vettem, hogy szegény családom nagy tragédián ment át.

Nem tudom, meddig ültem ott magamban. Lehet, hogy egy óráig, lehet, hogy nem is volt annyi.

Egyszer aztán lassan nyílt az ajtó és belépett az anyám.

Beretteszte maga mögött az ajtót és odajött hoz-zám. Megint megölelt és megcsókolt.

— Gyere, Pjotruska, lelkem, üljünk az ágyra, mert látod, csak egyetlen székem maradt és lehet, hogy néhány nap múlva már ez sem lesz.

Mindketten érzetük, hogy sok mondanivalónk van. Megkértem anyámat, hogy elsőnek beszéljen.

— Négy hé- előtt, Pjotruska, akkor még régi emeleti lakásunkban laktunk, éjszaka csekarendőrök elvitték apádat, Fedor Alexandrovicsot. Azóta se tért haza. Ekszereink nagy részét még akkor adogattuk el, amikor apád idehaza volt. Nem kaptunk élelmiszert-jegyet és így csak uszoraáron vehettünk ennivalót.

Mikor aztán apádat elhurcolták, nem volt, aki meg-

Baróti, Bertók — Bognár, Harangozó, Kisuezki, Toldi, Nagy.

Elektromos: Boldizsár — Pákozdi, Oadi — Pázmándy, Marosi, Pálkás — Béky, G. Tóth, Szendrői, Rozsáli, Buzássy.

Sparturuk mindenfelől

Reinhardt II, az aradi AMEFA volt játékos je-nőleg a KAC csapatában rugja a labdát. A salgó-tarjáni BTC ellen vívott első bajnoki mérkőzését a KAC 5:1 arányban nyerte meg, mint már megírtuk, a gólok közül Reinhardt II nagyszerű formát játszva, egymaga három gólt rugott.

A kolozsvári A. C. leszerződött az Olajkár fivé-reket, akikkel már régebben tárgyalásokban állott. A két válogatott labdarúgó biztos megélhetést nyújtó állást kapott Kolozsvár városától. Olajkár II közép-csattart, Olajkár I pedig hátvédet fog játszani a KAC-ban.

Dobra „Pipi”, az AMEFA, az aradi Gloria és leg-utóbb az FC Ploesti volt válogatott játékos végleg Magyarországra távozik.

Brioniban magyar-olasz lovaspoló mérkőzés volt, amelyet a magyar válogatott csapat 5:3 arányban nyert meg.

Szombaton kezdődik a nemzetközi ifjúsági ver-seny Boroszlóban. A versenyek atlétikai küzdelmek-kel kezdődnek.

Özvegy Gojke Istvánné úgy a maga, mint leánya és veje nevében szomoruan tudatja, hogy

Gojke István

életének 74., boldog házasságának 50. évé-ben hosszas szenvedés után, augusztus hó 27-én, d. e. fél 11 órakor elhunyt.

Felejtethetlen halottunk földi maradvá-nyait augusztus 29-én, délután fél 5 órakor kísérik a Timisoara II. kerületi temető kápolnájából a családi sírhelyre.

Az engesztelő gyászmisét szeptember 1-én, reggel 9 órakor a II. kerületi plébá-nia templomban mutatják be az Egek Urának,

Timisoara, 1941 augusztus 28.

Legyen emléke áldott!

A VÖRÖS POKOL

„Jotr Fedorovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban”

A DÉLI HIRLAP EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

Az arca beesett és fakó volt. Még egy esztendő előtt is ragyogó szépség volt, de ennek már semmi nyoma sem látszott rajta. A ruhája foltos és gyűrött volt, mintha abban aludt volna.

A kezében vízzel telt rocskát tartott, a hóna alatt pedig sikáló rongyot szorongatott.

Engem nem vett észre, hanem a pincefeljártat felé tipegett sietve.

Eléje ugrottam és megszólítottam:

— Anyácskám!

Rámnézett.

Tekintetében egyszerre benne volt a viszontlátás öröme és a rémület is.

Láttam, hogy meglepetésében sikoltani akar, de a sikoltását szerencsére elnyomta a torkában feltörő hangtalan zokogás.

Letette a vizes rocskát a pince betonpadlójára, ledobta sikáló rongyot, széttárta karjait és megölelt. Éreztem arcomon forró könnyeit.

— Pjotruska! Édes galambfiókám, Pjotruskám!

Ezt is inkább sirta, mint mondotta.

Öleltem, csókoltam és magam is könnyeztem.

Végre szóhoz jutottam:

— Anyuskám, drágám, mit jelentsen ez? Mi történt veletek?

Anyám éppen sugni akart valamit, amikor az emeletről újból hangzott a rikácsolás:

— Hej, te büdös dög, még mindig nem jössz azt a lépcsőházat sikálni? Megállj, majd megtanítalak a

védjen minket a házba költözött csöcselék elől. Bejöt-tek naponta többször is a lakásunkba és burzsujdisz-nóknak szidalmaztak. Dicsekedtek velem, hogy sok az ennivalójuk és hoztak is egyetmást, de cserébe mindig elvittek valamit. Így lassankint fogyott a ru-hánk és a berendezésünk is. Mégis éhezünk. És bár fáj két kisebb gyermekemtől megválni, örültem, ami-kor elküldhettem őket magamtól, hogy ne nélkülözze-nek.

— Hová lettek, anyám, a testvéreim?

— A hugodnak, Eudoxia Fedorovnáknak szeren-cséje akadt. Itt volt látogatóban a házban lakó sógo-ránál a helyettes belügyi népbiztos és meglátta Eudo-xiát. Mikor megtudta, hogy kicsoda, bejött hozzám és kérdezte, tud-e franciául és van-e iskolája? Mikor igennel feleltem, azt mondta, elviszi a két gyermeke mellé nevelőnek. Ad neki teljes ellátást és még ru-házza is. Eudoxia Fedorovna azóta már kétszer is el-nézett haza és mindannyiszor beszélt, hogy jó dolga van.

— És mi van az öcsémel, Grigorij Fedorovics csal?

— Több barátjával elhatározta, hogy külföldre szökik. Elment és azóta semmi hírem sincs felőle.

— És hogy jutottál ebbe a lakásba, anyuskám?

— A házmesternő elfoglalta egy kilakoltatott ügyvéd lakását és kijelentette, hogy nem végez több házmesteri munkát, mert öntudatos proletár. A mi la-kásunkat át kellett adni Vorozov politikai biztósna-k. Akkor közölték velem, hogy megkaphatom a ház-mesteri lakást, de vállalkoznom kell a lépcsőház és a folyosó naponkénti felsikálására. Meg kellett ezt ten-nem, mert máskülönben az utcára kerültem volna.

— Látom, szigorúan ellenőrzik a munkádat. Ki-csoda volt az, aki kétszer is kiabált utána?

— Az egykori házmesternő.

Anyám felsóhajtott:

— Sok keserűségben volt részem, de most örülök hogy itt vagy, Pjotruska. Jaj, most jut eszembe, hogy semmi ennivalóm nincsen, amivel megháldjalak.

(Folytatjuk.)

Felvétel az albaiuliai „Mailáth” liceumba

Az albaiuliai „Mailáth” liceum igazgatósága a következőkben tájékoztatja az érdekelteket az 1941-42-ik iskolai év megnyitásáról:

A felvételi és javítóvizsgálatra kötelezett tanulókon kívül minden régi vagy új felvételi tanuló köteles felvett kérését augusztus 31-ig az igazgatóságnál benyújtani, vagy a beiratkozásra vonatkozó szándékát levélben bejelenteni. A beírásához a következő okmányok szükségesek: 1) születési anyakönyvi kivonat, 2) keresztség, 3) állampolgársági bizonyítvány, 4) az előző iskolai év sikeres elvégzéséről szóló bizonyítvány (akvi Japmáolat), 5) újraoltási bizonyítvány. Amelyik tanuló 12-ik életévét betöltötte, köteles igazolványt hozni arra vonatkozólag, hogy a vakáció elején az illető rendőrhatalóságnál jelentkezett, s hogy 20-25 napi közmunkát teljesített.

Az éveleji vizsgálatok a következő sorrendben

fognak lefolyni: szept. 3-án a IV. osztályosok javító vizsgálatát; szept. 4-én felvételi vizsgálat az V. oszt.-ba. Szept. 5-én általános javító-vizsgálat; szept. 6-án felvételi vizsgálat az I. oszt.-ba; szept. 8-án délelőtt a tanév ünnepélyes megnyitása, örvényolvasás; szept. 9-én reggel 8 órakor az előadások kezdete.

Azoknak, akiknek semmiféle vizsgálatuk nincsen, elég lesz szept. 7-ére megjelenniük az intézetben.

A fizetendő díjak a következők: iskolai díjak egész évre: 4460 lei, az internátusban fizetendő: évi 12.000 lei ellátási díj.

A díjak részletekben is fizethetők. Díjelengedésben csak kivételes esetekben részesülhetnek kifogástalan viseletű, jó előmenetelű szegény tanuló; első osztályos tanuló legfeljebb a II. évharmadtól kezdve számíthat kedvezményre.

Az internátus csak üres ágyat boesáthat a tanuló rendelkezésére, tehát teljes ágyfelszerelést kell magukkal hozniuk, valamint elegendő lehelőneműt és felső ruhát. Egyenruha ez idő szerint

nincsen, csak az egysapka viselése kötelező. A sapka fekete színű, a felső ruhák színe lehetőleg sötét szürke legyen.

Iskolai internátusi felvétel

A szentferencendi nővérek vezetése alatt álló sibiui magyar tannyelvű római katolikus püspöki tanítóképző és kereskedelmi liceum V-ik osztályába felvehető, akik a gimnázium IV-ik osztályát végezték. Van az intézetben leánygimnázium is. A felvételi vizsgálatok az iskolai év elején lesznek. Minden tagozatnak nyilvánossági joga van. Internátusi díjak: havi ellátási díj 1120 lei, havi mosásdíj 80 lei, orvosi honorárium egész évre 220 lei, évi tandíj a gimnáziumban és a kereskedelmi liceumban 2000 lei, a tanítóképzőben 1000 lei, havonta 10 kg liszt vagy annak a szeptemberi ára fizetendő. Római katolikus növendékek bizonyos kedvezményben részesülhetnek, ha anyagi viszonyaiknál fogva erre rászorulnak. A Püspök Ur ő excellenciájához címzett kérés az igazgatósághoz nyújtandó be, római katolikus lelkésziük ajánló levelével együtt.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Alkalmazás

Jólfiző minden szeptember elsejére alkalmazást találhat. Érdeklődni lehet Timisoara, Str. Scipio 2. Délután 4-8 óra között. (4920)

Mannequin, magas, fiatal, jó családból való, kerestetik legelsőrendűbb női modell-szalonnak részére, sürgős belépésre. Jelentkezés: Luiza Hynek, Braşov. Piata Libertatii 26. I. emelet. (2076)

Cselédleány felvétetik keresztény házába, szeptember 1-re, Timisoara IV., Strada Ion Vasi 9. (2100)

Önállóan dolgozó cukrászt keresek azonnali belépésre. Cimeket „Mesterkönyvvel” jelégere a timisoarai kiadóba kérek. (2099)

Szövegíró képzőiskolákhoz, jó fizetéssel, azonnali felvétetik. Jelentkezni sziveséggel Ageco-cégnél, Timisoara I., Bulv. Reg. Mihai 8. (2101)

Kifutófiút azonnali belépésre keresünk. Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. (4822)

Középkorú, megbízható házzavezető egy személyhez szeptember 1-re felvétetik. Cim: Rudolf Mosse, Arad. Strada Eminescu 8. (4750)

Állást keres

Öregedő római katolikus nő házzavezetői állást keres, kisebb falusi háztartás vezetését is vállalja. Járta a háztartás összes munkáiban. Kitűnő, több éves bizonyítvánnyal rendelkezik. Cime: Klokik Mária, Belfir, Parochia. (3103)

Öreg asszony állást keres öregebb házaspárhoz, mint szakácsnő, vagy beárónő. Timisoara III., Str. Porumbescu 5. szám, ajtó 3. (2081)

9 éves, román anyanyelvű özvegy, szállodai szobaasszonynak ajánlkozik, ahol portás is van. Övaddékkal rendelkezik. Megkeresést Imperial-szálloda, Timisoara IV., kér. (2098)

Nyugdíjas vasutas, 75%-os vasuti kedvezményrel, szerény fizetéssel, bármilyen foglalkozást keres. Cim a timisoarai kiadóban. (2092)

Oktafás

Steinfeld Márta okleveles zongoratanár-ő tanítását szeptember 1-től megkezdni, kezdők, haladók részére. Akadémiai osztályokra is előkészít. Arad, Strada Duca 15. (3341)

Lakás

Egyszobás lakást keresek lehetőleg azonnalra, vagy október 1-re. Cimeket „Gyermektelen házaspár” jelégere a timisoarai kiadóba kérem leadni. (3012)

Egy szoba, konyhás (teakonyhás) lakást keresek, fürdőszobával, vagy fürdőszobahasználattal, nem zónában, központhoz közel, két személy részére. Ajánlatokat a timisoarai kiadó továbbít „Magyar család” jelégere. (4590)

Butorozott szobát keres, fürdőszoba- és konyahasználattal, nem zónában, egészséges, tiszta helyen, komoly házaspár. Esetleg ellátással. Ajánlatokat „Központhoz közel” jelégere a timisoarai kiadóba kérem. (4620)

Különbérlet, csinosan butorozott szoba, közel a villamoshoz, azonnal kiadó. Timisoara II., Str. Moise Nicoara 8. sz. (4300)

Modern belvárosi garconlakást, zónában, elcsesélnék hasonló, zónán kívüli, garconlakással. Ajánlatokat „Nagy lépés” jelégere a timisoarai kiadóba. (2082)

Manzard lakás, tiszta, szoba-konyha, 2 személy részére sürgősen kiadó. Braşov, Str. Eiserică Romana 3. szám. (3114)

Keresek bármikorra 2-3 szobás lakást, lehetőleg a III., vagy IV. kerületben. Timisoara. Telefon 32-08, üzleti órákban. (2105)

Pontos fizető, tiszta, pedáns, gyermektelen házaspár keres kettőszobás lakást. Lakáshivatálnál elintézem, vagy elcsesélem modern kétszobás lakásomat, lehetőleg magánházzal. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kér. (3347)

Egy, esetleg kettő szobás, fürdőszobás lakást keresek azonnalra. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3340)

Adás-vétel

Madárkalitka vékony drótfonatból, tartós, 100x70x60 cm., éneklő és diszmadaraknak alkalmas, olcsón eladó. Timisoara IV., Str. E. Gojdu 11. Thiery-nél. (2096)

Jégszekrények, varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálósobák, ebédlők, matracok, ottomanok, kerti butorok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttli 2, az udvarban. (3081)

Eladó világos trensko, alacsony termetre, 2500 leiert. Timisoara IV., Str. Dimitrie Sturdza 52. Ajtó 16. (5000)

Számológép megvételre kerestetik. Prima Industria Textila Timisoreana S. A. R., Timisoara III., Bulev. Mihai Viteazul 32. Telefon 17-06. (2089)

Eladó rózsaszínű kombinált szoba és egy finom Columbia-gramofon lemezekkel, valamint polituros féhláló, matraccal. Timisoara III., Str. Domnita Balasa 32., alsó csengő, d. u. 2-4 között. (2087)

Családi ház, vagy villa, egy vagy több lakással, lehetőleg kerttel, jó városnegyedben megvételre kerestetik. Részletes ajánlatok „Komoly revű” jelégere a timisoarai kiadóba kérek. (2084)

Magyarországi bérházat vagy földbirtokot vennék, itteni kifizetésre, négy millió leig. Ajánlatokat „Optáló” jelégere a timisoarai kiadóba kérek. (2077)

Jól bevezetett hölgyfodrászüzlet Timisoaran, a Belvárosban átadó. Cimeket: „Hölgyfodrász” jelégere a timisoarai kiadóba kérek. (2078)

Jó állapotban levő zsírosbödönt keresek sürgősen. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3312)

MIELŐTT VENNE, VAGY ELADNA külföldi vagy belföldi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst dísztárgyat, műtárgyat, festményt, szobrot, Wertheim-kasszát, irógépet, könyvtárgyat, linoleumot, irodaberendezést — forduljon bizalommal az „ARTA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. szám. (3060)

Vennék jó állapotban levő uriszobaberendezést. Cimeket a timisoarai kiadóba kérem „Uriszoba” jelégere (2103)

Szálloda-étterem Timisoarán, elsőrendű üzlet, legjobb pénzbefektetés, betegség miatt azonnal eladó. Portás, Timisoara, Str. Ion Bratianu 27. (2102)

Eladó egy recamier és egy ovális kihúzható ebédlőasztal, 6 párnázott székekkel. Timisoara-Fratelia, VIII-ik utca 6. sz. (2104)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliza-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, íróasztalokat, varró- és irógépeket, hálósobát, ebédlő- és szalonnabutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, népes porcellánt. Tempo Arad (Fischer Eliza-palota). Telefon: 19-75. (3059)

Két recamie, 3 szekrény, butordarabok sürgősen eladók. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3345)

Eladó gyönyörű, értékes antik szalon, zöld leányszoba, 3-5 évesnek új leánykáját. Timisoara III., Str. Romulus 10. Csak délután. (2106)

Különfélék

Kosztos diákok teljes ellátásra felvételenk. Timisoara I., Strada Braniste 1., I. em., Banatia mögött. (4596)

Kosztos diákokat gondos ellátásra felveszek. Zongora a házban. Timisoara III., Rusu Sirianu-utca 8. (5020)

Aradi ügynökségi iroda keresi komoly textil- vagy hasonló gyár képviselőt Transilvániára. Autorizáció van. Berhar Livius, Arad. Strada Moise Nicoara 9. szám, apart. 3. (3343)

Uri családnál jó házikoszt kapható. Arad, Str. Cosbuc 2. sz. Ajtó 3. (3342)

HAZAK
FÖLDEK
SZŐLÖK
MALMOK
TELKEK

minden árfokozatban
HATSCHER ÜGYNÖKSÉG
Arad Bul. Carol 17. volt 46
Telefon 16-95

Bérbeadó sürgősen 50 hold föld (kevesebb is) közel Timisoara-hoz (Überland), sok gazdasági épülettel, szállóval, gyümölcsösökkel. Érdeklődni Timisoara III., Str. Remus 5., tulajdonosnál. (2097)

Komoly román tőkés, keres társulást nagyobb vállalatba. Cim a timisoarai kiadóban. (4600)

400.000 leiel társulnék üzembe, vagy alkalmi üzletbe. Cimeket „Rentabilis” jelégere Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá. (3346)

Juhász Antila:

„Remeg a Föld és az ember”

c. tanulmánya kiadókivitelükben kapható. Ara 20 lei.

Hiússzen a

Déli Hírlapban!